CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
юридичний факультет
кафедра приватного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
_____
д.ю.н., проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«11» січня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)
Обов'язкова навчальна дисципліна

Освітня програма: Міжнародне право
Спеціальність: D9 Міжнародне право
Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право
Рівень вищої освіти: перший бакалаврський
Факультет: юридичний
Мова навчання: українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни *«Цивільне право (загальна частина)»* складена відповідно до Освітньої програми «Міжнародне право» здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D9 Міжнародне право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

Розробники: Кіріяк Оксана Василівна, кандидат юридичних наук, доцент
Гудима-Підвербецька Марія Мирославівна, кандидат юридичних наук, доцент
Галкевич Сергій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
Кіріяк Оксана Василівна, кандидат юридичних наук, доцент
Гудима-Підвербецька Марія Мирославівна, кандидат юридичних наук, доцент
Галкевич Сергій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП Міжнародне право _____ д.ю.н., проф. Світлана КУЧУК
(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри приватного права
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Завідувачка кафедри _____ д.ю.н., проф. Ніна ГЕТЬМАНЦЕВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету _____ PhD, ас. Лаура БЗОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Мета навчальної дисципліни «Цивільне право» (Загальна частина) є дисципліною, яка спрямована на підготовку фахівців у сфері права. Студенти отримують теоретичні знання і практичні навички у сфері правового регулювання майнових і особистих немайнових відносин. Фахівці у сфері цивільного права володіють знаннями з правового регулювання та захисту особистих немайнових прав, правового статусу суб'єктів цивільного права, вчинення правочинів, застосування строків позовної давності, набуття, розпорядження та захисту права власності, укладення та виконання договорів, а також відповідальності за невиконання зобов'язань.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Цивільне право (загальна частина)» входить в професійний цикл (базову (обов'язкову) частину) ОП і знаходиться в логічній і змістовно-методичної зв'язку з іншими дисциплінами. Підвищує ефективність засвоєння курсу даної навчальної дисципліни наявність необхідних знань, вмінь та володіння навичками, які формувались такими дисциплінами як: «Теорія права», «Права людини», «Історія європейського права», «Міжнародне приватне паво» тощо.

Результати навчання

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право (Загальна частина)» студент оволодіє наступними загальними і фаховими компетентностями:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина в Україні (ЗК 9);
- здатність до генерування нових ідей при вирішенні практичних завдань (ЗК 12);
- здатність репрезентувати результати власної професійної діяльності та аргументовано їх обстоювати. (ЗК 13);
- здатність аналізувати зміст національних правових норм, інститутів і галузей права у порівняльно-правовому контексті (СК 5);
- здатність продовжувати професійне навчання зі значним ступенем автономії (СК 11).

Програмні результати навчання:

- виробляти спільні рішення, працювати в команді, виявляти лідерські якості, визначати пріоритетні цілі у професійному і навчальному контекстах, планувати індивідуальну та групову роботу з метою їх досягнення. (РН 13);
- використовувати сучасні цифрові технології, здійснювати збирання з різних джерел, систематизацію та аналіз інформації щодо міжнародних і національних правових процесів і явищ. (РН 15);
- формулювати висновки, розробляти рекомендації, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання проблем у сфері правотворчої, правоінтерпретаційної та правозастосовної діяльності (РН 16);
- передбачати наслідки юридично значущих дій і рішень для окремих фізичних, юридичних осіб і держави (РН 18);
- надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів на національному і міжнародному рівнях у різних правових ситуаціях (ПРН 11);
- самостійно визначати освітні цілі та траєкторії навчання, знаходити необхідні для цього освітні ресурси (РН 19).

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	4,0	120	30	44	-	-	46	-	іспит
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні положення цивільного права												
Тема 1. Цивільне право в системі права України.	4	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Джерела цивільного права	4	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Основні риси цивільного права зарубіжних країн	4	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Цивільне правовідношення	6	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Фізичні особи як суб'єкт цивільних правовідносин	6	2	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Юридичні особи	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Держава як суб'єкт цивільних прав і обов'язків. Публічно правові утворення як суб'єкти цивільних правовідносин	4	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Об'єкти цивільних правовідносин	6	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Правочини	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-

Тема 10. Представництво	4	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Строки здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав.	6	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 12. Загальні положення про особисті немайнові права фізичних осіб.	4	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Разом по модулю 1	**60**	**15**	**24**	**-**	**-**	**21**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Змістовий модуль 2. Правовий режим власності. Загальні положення зобов'язального права.												
Тема 1. Загальні положення про право власності	6	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Правовий режим майна суб'єктів цивільних правовідносин	6	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Права на чужі речі	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Захист права власності	6	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Авторське право та суміжні права	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Промислова власність	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Права на засоби індивідуалізації товарів та їх виробників	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Поняття та система зобов'язань	6	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Способи забезпечення виконання зобов'язань. Припинення зобов'язань.	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Цивільно-правова відповідальність	6	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Разом по модулю 2	**60**	**15**	**20**	**-**	**-**	**25**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
ВСЬОГО	**120**	**30**	**44**	**-**	**-**	**46**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ п/п	Назва теми з основними питаннями
1.	Цивільне право в системі права України.

	1. Поняття цивільного права. 2. Предмет і метод цивільно-правового регулювання. 3. Система цивільного права. 4. Принципи та функції цивільного права. 5. Цивільне право як наука 6. Цивільне право як навчальна дисципліна
2.	Джерела цивільного права 1. Поняття цивільного законодавства. Співвідношення цивільного законодавства і цивільного права. 2. Поняття системи цивільного законодавства. 3. Характеристика найважливіших нормативних актів цивільного права. 4. Роль судової й арбітражної практики у цивільному праві. 5. Тлумачення та застосування цивільного законодавства. 6. Аналогія права й аналогія закону у цивільному праві. 7. Дія цивільного законодавства. 8. Звичай у цивільному праві. 9. Значення цивільно-правового договору як форми врегулювання цивільних правовідносин. 10. Міжнародні договори в системі джерел цивільного права. 11.Система джерел права ЄС, первинні та вторинні джерела права ЄС. 12.Ррішення Суду Справедливості ЄС з питань, що стосуються цивільного права. 13. Акти м'якого права (soft law) та їх вплив на подальший розвиток та модернізацію цивільного права України.
3.	Основні риси цивільного права зарубіжних країн 1.Порівняльне цивільне право: поняття, значення. 2. Основні цивільно-правові системи сучасності: поняття, види. 3. Джерела цивільного права зарубіжних країн та їх загальна характеристика. 4. Поняття юридичної особи в цивільному праві зарубіжних країн. 5. Фізична особа як суб'єкт цивільного права зарубіжних країн. 6. Цивільно-правова природа штучного інтелекту. 7. Правочини у цивільному праві зарубіжних країн. 8. Право власності у цивільному праві зарубіжних країн.
4.	Цивільне правовідношення 1. Поняття та характерні ознаки цивільних правовідносин. 2. Елементи цивільного правовідношення. 3. Суб'єктивні права і обов'язки. 4. Класифікація цивільно-правових відносин. 5. Юридичні факти, їх класифікація. Фактичні склади.
5.	Фізичні особи як суб'єкт цивільних правовідносин 1. Цивільна правоздатність фізичних осіб. Її характерні риси. 2. Співвідношення правоздатності і суб'єктивного цивільного права. 3. Ім'я, місце проживання фізичної особи та її юридичне значення. 4. Цивільна дієздатність фізичних осіб та її види. 5. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи: порядок, правові наслідки, поновлення. 6. Визнання фізичної особи недієздатною: порядок, правові наслідки, поновлення. 7. Порядок, умови, правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою. 8. Порядок, умови, правові наслідки оголошення фізичної особи померлою. 9. Правовий статус осіб, зниклих безвісти: набуття правового статусу та правові наслідки. 10. Особливості правового статусу фізичних осіб-підприємців. 11. Акти цивільного стану.

6.	Юридичні особи 1. Поняття й ознаки юридичної особи. 2. Теорії сутності юридичної особи. 3. Спеціальна правоздатність юридичних осіб. Дієздатність юридичних осіб. 4. Види юридичних осіб. 5. Способи виникнення юридичних осіб. 6. Порядок створення й установчі документи юридичних осіб. 7. Державна реєстрація юридичних осіб. 8. Органи юридичних осіб. 9. Припинення діяльності юридичної особи. 10. Індивідуалізація юридичних осіб. 11. Проблеми класифікації юридичних осіб на сучасному етапі. 12. Підприємницькі товариства: 13. Господарські товариства: поняття, види, правове регулювання діяльності. 14. Залежне господарське товариство. 15. Виробничі кооперативи. 16. Непідприємницькі товариства. 17. Установа. 18. Правовий статус філій і представництв. 19. Проблеми розуміння суті підприємства на сучасному етапі.
7.	Держава як суб'єкт цивільних прав і обов'язків. Публічно правові утворення як суб'єкти цивільних правовідносин 1. Поняття, зміст і особливості цивільної правосуб'єктності держави. а) держава як особа; б) держава як власник. 2. Юридичні передумови цивільної правосуб'єктності територіальної громади та інших публічно-правових утворень.
8.	Об'єкти цивільних правовідносин 1. Поняття та види об'єктів цивільного права. 2. Речі – об'єкти цивільних прав: поняття і класифікація. 3. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин. 4. Майно та майновий комплекс як особливий об'єкт цивільних прав. 5. Цінні папери як об'єкти цивільних прав. Поняття і види. 6. Акція 7. Облігація. 8. Вексель. 9. Цифрова річ. 10. Дії, послуги, результати творчої діяльності як об'єкти цивільних прав. 11. Особисті немайнові блага. 12. Інформація – особливий об'єкт.
9.	Правочини 1. Поняття та ознаки правочину. 2. Єдність волі і волевиявлення як сутність правочину. 3. Умови дійсності правочинів. 4. Способи волевиявлення. Форма правочину. 5. Види правочинів. 6. Поняття недійсного правочину. 7. Правові підстави визнання правочинів недійсними. 8. Нікчемні та оспорювані правочини. 9. Фіктивні та удавані правочини. 10. Правові наслідки недійсності частини правочину
10.	Представництво 1. Поняття, значення та загальна характеристика інституту представництва. Відмінність представництва від суміжних правових відносин.

	2. Повноваження представника. 3. Підстави виникнення представництва та його види. Комерційне представництво. 4. Склад правовідносин представництва. 5. Цивільно-правова характеристика довіреності: 5.1 Поняття довіреності. Вимоги до змісту і форми довіреності. 5.2. Правові наслідки припинення представництва за довіреністю. 6. Передоручення. 7. Правові наслідки представництва без повноважень або з перевищенням повноважень. 8. Правові наслідки припинення представництва 9. Діяння особи в чужому інтересі без повноважень.
11.	Строки здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. 1. Поняття здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. 2. Способи здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. 3. Поняття і види меж здійснення цивільних прав. Поняття і форми зловживання правом. 4. Виконання суб'єктивного цивільного обов'язку: поняття та принципи. 5. Поняття цивільно-правового захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Зв'язок захисту цивільних прав та їх охорони. Підстави виникнення права на захист цивільних прав та інтересів. 6. Форми захисту цивільних прав та інтересів: юрисдикційна і неюрисдикційна. 7. Способи захисту цивільних прав та інтересів. Вибір способу захисту. Заходи захисту і заходи відповідальності. Загальна характеристика конкретних способів захисту. 8. Поняття юрисдикційного захисту. Система державних органів, які здійснюють захист цивільних прав та інтересів. 9. Неюрисдикційна форма захисту. Поняття та умови застосування самозахисту цивільних прав. 10. Поняття строків і термінів у цивільному праві та їх правове значення. 11.Класифікація строків у науці цивільного права. 12. Претензійні, присікальні, гарантійні строки, строки служби та строки набувальної давності. 13. Порядок обчислення строків. 14. Строки захисту цивільних прав. Позовна давність: поняття і значення. Застосування позовної давності. 15. Види строків позовної давності. 16. Порядок визначення та обчислення позовної давності: початок перебігу та закінчення позовної давності; зупинення, переривання та поновлення позовної давності. 17. Правові наслідки спливу позовної давності. 18. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.
12.	Загальні положення про особисті немайнові права фізичних осіб 1. Поняття, зміст, види особистого немайнового права. 2. Зміст і здійснення особистих немайнових прав. 3. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. 4. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. 5. Захист персональних данних.
13.	Загальні положення про право власності 1. Поняття власності як економічної категорії та її зміст. Форми власності. 2. Правова регламентація відносин власності в Україні. 3. Поняття, зміст і структура правового інституту власності, його роль і місце в системі права. 4. Характеристика права власності як суб'єктивного права. 5. Зміст і межі здійснення суб'єктивного права власності. 6. Характеристика підстав виникнення права власності та їх класифікація: первісні та похідні

	способи набуття права власності 7. Припинення права власності. 8. Момент виникнення права власності у набувача майна за договором. Ризик випадкової загибелі або псування речі.
14.	Правовий режим майна суб'єктів цивільних правовідносин 1. Поняття права приватної власності. Зміст і здійснення права приватної власності. 2. Суб'єкти й об'єкти права приватної власності. 3. Особливості виникнення та припинення права приватної власності фізичних осіб. 4. Земля як особливий об'єкт права приватної власності. 5. Право довірчої власності. 6. Право приватної власності юридичних осіб. Проблеми і перспективи. 7. Правовий режим майна окремих видів юридичних осіб 8. Набуття і припинення права приватної власності юридичних осіб. 9. Здійснення права приватної власності юридичними особами. 10. Поняття права державної та права комунальної власності. 11. Об'єкти права державної та комунальної власності. 12. Управління державним і комунальним майном. 13. Підстави виникнення права державної і комунальної власності 14. Зміст і здійснення права державної власності. Право повного господарського відання та право оперативного управління як основні форми здійснення права державної та комунальної власності. 15. Правовий режим майна державних і комунальних юридичних осіб. Особливості правового регулювання режиму майна державних бюджетних установ. 16. Корпоратизація підприємств. 17. Поняття права спільної власності та її види. 18. Поняття спільної часткової власності. Права й обов'язки учасників спільної часткової власності. Право переважної купівлі частки у спільній власності. 19. Право спільної сумісної власності. 20. Особливості деяких різновидів права спільної власності. Право спільної власності на житловий будинок (квартиру). Право спільної власності селянського господарства. Особливості здійснення права спільної власності за участю юридичних осіб. 21. Правовий режим майна подружжя. Право подружжя на спільне майно. Особиста приватна власність подружжя. Право довірчої власності.
15.	Права на чужі речі 1. Поняття, ознаки та система речових прав. 2. Поняття і види прав на чужі речі. 3. Поняття, види та характеристика сервітутів. 4. Суперфіцій. 5. Поняття і характеристика емфітевзису.
16.	Захист права власності 1. Поняття цивільно-правового захисту права власності. 2. Розмежування понять: захист і охорона права власності. 3. Витребування майна власником з чужого незаконного володіння. 4. Захист прав власника від порушень, не пов'язаних з позбавленням володіння. 5. Визнання права власності 6. Загальна характеристика інших засобів захисту права власності 7. Персональні засоби захисту права власності.
17.	Авторське право та суміжні права 1. Поняття авторського права, його основні функції та принципи. 2. Суб'єкти авторського права. Співавторство. Службовий твір, його правовий статус. Суб'єкти авторського права на службовий твір. Правонаступники та інші суб'єкти авторського права. 3. Об'єкти авторського права. Види об'єктів авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права.

	4. Зміст суб'єктивного авторського права. 5. Особисті немайнові права автора. 6. Майнові права автора. Межі авторських прав. 7. Вільне використання твору. 8. Строк дії авторського права. 9. Поняття та функції суміжних прав. 10. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Взаємозв'язок суміжних та авторських прав. 11. Зміст суб'єктивних прав виконавців, виробників фонограм, організацій ефірного та кабельного мовлення. 12. Вільне використання об'єктів суміжних прав. 13. Захист авторських та суміжних прав. Особливості цивільно-правового, захисту особистих немайнових прав авторів. 14. Джерела права ЄС та їх впливу на формування відповідного національного законодавства України.
18.	Промислова власність 1. Поняття, джерела, тенденції розвитку патентного права в умовах ринкової економіки. Міжнародне патентно-правове співробітництво. 2. Поняття й ознаки винаходу. Умови патентоздатності винаходів. 3. Поняття й умови патентоздатності корисної моделі та промислового зразка. Співвідношення понять винаходу та корисної моделі. 4. Суб'єкти патентного права. Співавторство. 5. Оформлення прав на винахід. Правові форми охорони винаходів. 6. Особисті немайнові права авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків. 7. Виключні права патентоволодільця і першокористувача. Права на службовий винахід. 8. Цивільно-правовий захист прав авторів і патентоволодільців. 9. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття. 10. Право інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу. 11. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. 12. Право інтелектуальної власності на сорти рослин. 13. Право інтелектуальної власності на породи тварин.
19.	Права на засоби індивідуалізації товарів та їх виробників 1. Комерційне (фірмове) найменування. 2. Принципи комерційних (фірмових) найменувань. Структура комерційного (фірмового) найменування. 3. Суб'єкти прав на знаки для товарів і послуг. 4. Загальна характеристика прав суб'єктів засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг, що випливають з охоронного документа. 5. Торгові марки. 6. Зазначення походження товарів: поняття та види. 7. Назва місця походження товару. 8. Географічне зазначення походження товару. 9. Спільні та відмінні риси НМП товару та ГЗП товару. 10. Захист прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
20.	Поняття та система зобов’язань 1. Поняття зобов’язання та зобов’язального права. Місце зобов’язального права як інституту цивільного права. 2. Елементи зобов’язань. 3. Підстави виникнення зобов’язань. 4. Види зобов’язань залежно від економічних і юридичних ознак. 5. Множинність осіб у зобов’язаннях.

	6. Заміна кредитора та боржника у цивільно-правовому зобов'язанні. 7. Поняття і принципи виконання зобов'язань. Принцип реального виконання зобов'язань. 8. Строк виконання зобов'язань. 9. Місце виконання зобов'язань. 10. Спосіб виконання зобов'язань. 11. Виконання часткових солідарних, субсидіарних зобов'язань.
21.	Способи забезпечення виконання зобов'язань. Припинення зобов'язань. Спосіб виконання зобов'язань. 1. Поняття способів забезпечення виконання зобов'язань 2. Види способів забезпечення виконання зобов'язань. 3. Класифікація способів забезпечення виконання зобов'язань. 4. Неустойка: поняття, значення та види. 5. Поняття поруки. Особливості відповідальності поручителя. 6. Поняття та загальна характеристика гарантії. Відмежування гарантії від поруки. 7. Поняття та значення завдатку. Відмежування завдатку від авансу. 8. Застава та її види. Застава нерухомості (іпотека). 9. Особливості застави майнових прав, цінних паперів, товарів в обороті. 10. Притримання як спосіб забезпечення виконання зобов'язань. 11. Довірча власність як забезпечення виконання зобов'язань. 12. Підстави припинення зобов'язань.
22.	Цивільно-правова відповідальність 1. Поняття та значення цивільно-правової відповідальності. 2. Види цивільно-правової відповідальності. 3. Умови (підстави) цивільно-правової відповідальності. 4. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Тематика та питання практичних занять

№ п/п	Назва теми (питання/завдання)
1.	Цивільне право в системі права України. 1. Поняття цивільного права. 2. Предмет і метод цивільно-правового регулювання. 3. Система цивільного права. 4. Принципи та функції цивільного права. 5. Цивільне право як наука 6. Цивільне право як навчальна дисципліна
2.	Джерела цивільного права 1. Поняття цивільного законодавства. Співвідношення цивільного законодавства і цивільного права. 2. Поняття системи цивільного законодавства. 3. Характеристика найважливіших нормативних актів цивільного права. 4. Роль судової й арбітражної практики у цивільному праві. 5. Тлумачення та застосування цивільного законодавства. 6. Аналогія права й аналогія закону у цивільному праві. 7. Дія цивільного законодавства. 8. Звичай у цивільному праві. 9. Значення цивільно-правового договору як форми врегулювання цивільних правовідносин. 10. Міжнародні договори в системі джерел цивільного права. 11.Система джерел права ЄС, первинні та вторинні джерела права ЄС. 12.Ррішення Суду Справедливості ЄС з питань, що стосуються цивільного права.

	13. Акти м’якого права (soft law) та їх вплив на подальший розвиток та модернізацію цивільного права України.
3.	Основні риси цивільного права зарубіжних країн 1.Порівняльне цивільне право: поняття, значення. 2. Основні цивільно-правові системи сучасності: поняття, види. 3. Джерела цивільного права зарубіжних країн та їх загальна характеристика. 4. Поняття юридичної особи в цивільному праві зарубіжних країн. 5. Фізична особа як суб’єкт цивільного права зарубіжних країн. 6. Цивільно-правова природа штучного інтелекту. 7. Правочини у цивільному праві зарубіжних країн. 8. Право власності у цивільному праві зарубіжних країн.
4.	Цивільне правовідношення 1. Поняття та характерні ознаки цивільних правовідносин. 2. Елементи цивільного правовідношення. 3. Суб’єктивні права і обов’язки. 4. Класифікація цивільно-правових відносин. 5. Юридичні факти, їх класифікація. Фактичні склади.
5.	Фізичні особи як суб’єкт цивільних правовідносин 1. Цивільна правоздатність фізичних осіб. Її характерні риси. 2. Співвідношення правоздатності і суб’єктивного цивільного права. 3. Ім’я, місце проживання фізичної особи та її юридичне значення. 4. Цивільна дієздатність фізичних осіб та її види. 5. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи: порядок, правові наслідки, поновлення. 6. Визнання фізичної особи недієздатною: порядок, правові наслідки, поновлення. 7. Порядок, умови, правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою. 8. Порядок, умови, правові наслідки оголошення фізичної особи померлою. 9. Правовий статус осіб, зниклих безвісти: набуття правового статусу та правові наслідки. 10. Особливості правового статусу фізичних осіб-підприємців. 11. Акти цивільного стану.
6.	Юридичні особи 1. Поняття й ознаки юридичної особи. 2. Теорії сутності юридичної особи. 3. Спеціальна правоздатність юридичних осіб. Дієздатність юридичних осіб. 4. Види юридичних осіб. 5. Способи виникнення юридичних осіб. 6. Порядок створення й установчі документи юридичних осіб. 7. Державна реєстрація юридичних осіб. 8. Органи юридичних осіб. 9. Припинення діяльності юридичної особи. 10. Індивідуалізація юридичних осіб. 11. Проблеми класифікації юридичних осіб на сучасному етапі. 12. Підприємницькі товариства: 13. Господарські товариства: поняття, види, правове регулювання діяльності. 14. Залежне господарське товариство. 15. Виробничі кооперативи. 16. Непідприємницькі товариства. 17. Установа. 18. Правовий статус філій і представництв. 19. Проблеми розуміння суті підприємства на сучасному етапі.
7.	Держава як суб’єкт цивільних прав і обов’язків. Публічно правові утворення як

	суб’єкти цивільних правовідносин 1. Поняття, зміст і особливості цивільної правосуб'єктності держави. а) держава як особа; б) держава як власник. 2. Юридичні передумови цивільної правосуб’єктності територіальної громади та інших публічно-правових утворень.
8.	Об’єкти цивільних правовідносин 1. Поняття та види об’єктів цивільного права. 2. Речі – об’єкти цивільних прав: поняття і класифікація. 3. Гроші та валютні цінності як об’єкти цивільних правовідносин. 4. Майно та майновий комплекс як особливий об’єкт цивільних прав. 5. Цінні папери як об’єкти цивільних прав. Поняття і види. 6. Акція 7. Облігація. 8. Вексель. 9. Цифрова річ. 10. Дії, послуги, результати творчої діяльності як об’єкти цивільних прав. 11. Особисті немайнові блага. 12. Інформація – особливий об’єкт.
9.	Правочини 1. Поняття та ознаки правочину. 2. Єдність волі і волевиявлення як сутність правочину. 3. Умови дійсності правочинів. 4. Способи волевиявлення. Форма правочину. 5. Види правочинів. 6. Поняття недійсного правочину. 7. Правові підстави визнання правочинів недійсними. 8. Нікчемні та оспорювані правочини. 9. Фіктивні та удавані правочини. 10. Правові наслідки недійсності частини правочину
10.	Представництво 1. Поняття, значення та загальна характеристика інституту представництва. Відмінність представництва від суміжних правових відносин. 2. Повноваження представника. 3. Підстави виникнення представництва та його види. Комерційне представництво. 4. Склад правовідносин представництва. 5. Цивільно-правова характеристика довіреності: 5.1 Поняття довіреності. Вимоги до змісту і форми довіреності. 5.2. Правові наслідки припинення представництва за довіреністю. 6. Передоручення. 7. Правові наслідки представництва без повноважень або з перевищенням повноважень. 8. Правові наслідки припинення представництва 9. Діяння особи в чужому інтересі без повноважень.
11.	Строки здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов’язків. Захист цивільних прав. 1. Поняття здійснення суб’єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов’язків. 2. Способи здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов’язків. 3. Поняття і види меж здійснення цивільних прав. Поняття і форми зловживання правом. 4. Виконання суб’єктивного цивільного обов’язку: поняття та принципи. 5. Поняття цивільно-правового захисту суб’єктивних цивільних прав та інтересів. Зв'язок захисту цивільних прав та їх охорони. Підстави виникнення права на захист цивільних прав та інтересів.

	6. Форми захисту цивільних прав та інтересів: юрисдикційна і неюрисдикційна. 7. Способи захисту цивільних прав та інтересів. Вибір способу захисту. Заходи захисту і заходи відповідальності. Загальна характеристика конкретних способів захисту. 8. Поняття юрисдикційного захисту. Система державних органів, які здійснюють захист цивільних прав та інтересів. 9. Неюрисдикційна форма захисту. Поняття та умови застосування самозахисту цивільних прав. 10. Поняття строків і термінів у цивільному праві та їх правове значення. 11.Класифікація строків у науці цивільного права. 12. Претензійні, присікальні, гарантійні строки, строки служби та строки набувальної давності. 13. Порядок обчислення строків. 14. Строки захисту цивільних прав. Позовна давність: поняття і значення. Застосування позовної давності. 15. Види строків позовної давності. 16. Порядок визначення та обчислення позовної давності: початок перебігу та закінчення позовної давності; зупинення, переривання та поновлення позовної давності. 17. Правові наслідки спливу позовної давності. 18. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.
12.	Загальні положення про особисті немайнові права фізичних осіб 1. Поняття, зміст, види особистого немайнового права. 2. Зміст і здійснення особистих немайнових прав. 3. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. 4. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. 5. Захист персональних данних.
13.	Загальні положення про право власності 1. Поняття власності як економічної категорії та її зміст. Форми власності. 2. Правова регламентація відносин власності в Україні. 3. Поняття, зміст і структура правового інституту власності, його роль і місце в системі права. 4. Характеристика права власності як суб'єктивного права. 5. Зміст і межі здійснення суб'єктивного права власності. 6. Характеристика підстав виникнення права власності та їх класифікація: первісні та похідні способи набуття права власності 7. Припинення права власності. 8. Момент виникнення права власності у набувача майна за договором. Ризик випадкової загибелі або псування речі.
14.	Правовий режим майна суб'єктів цивільних правовідносин 1. Поняття права приватної власності. Зміст і здійснення права приватної власності. 2. Суб'єкти й об'єкти права приватної власності. 3. Особливості виникнення та припинення права приватної власності фізичних осіб. 4. Земля як особливий об'єкт права приватної власності. 5. Право довірчої власності. 6. Право приватної власності юридичних осіб. Проблеми і перспективи. 7. Правовий режим майна окремих видів юридичних осіб 8. Набуття і припинення права приватної власності юридичних осіб. 9. Здійснення права приватної власності юридичними особами. 10. Поняття права державної та права комунальної власності. 11. Об'єкти права державної та комунальної власності. 12. Управління державним і комунальним майном. 13. Підстави виникнення права державної і комунальної власності 14. Зміст і здійснення права державної власності. Право повного господарського

	відання та право оперативного управління як основні форми здійснення права державної та комунальної власності. 15. Правовий режим майна державних і комунальних юридичних осіб. Особливості правового регулювання режиму майна державних бюджетних установ. 16. Корпоратизація підприємств. 17. Поняття права спільної власності та її види. 18. Поняття спільної часткової власності. Права й обов'язки учасників спільної часткової власності. Право переважної купівлі частки у спільній власності. 19. Право спільної сумісної власності. 20. Особливості деяких різновидів права спільної власності. Право спільної власності на житловий будинок (квартиру). Право спільної власності селянського господарства. Особливості здійснення права спільної власності за участю юридичних осіб. 21. Правовий режим майна подружжя. Право подружжя на спільне майно. Особиста приватна власність подружжя. Право довірчої власності.
15.	Права на чужі речі 1. Поняття, ознаки та система речових прав. 2. Поняття і види прав на чужі речі. 3. Поняття, види та характеристика сервітутів. 4. Суперфіцій. 5. Поняття і характеристика емфітевзису.
16.	Захист права власності 1. Поняття цивільно-правового захисту права власності. 2. Розмежування понять: захист і охорона права власності. 3. Витребування майна власником з чужого незаконного володіння. 4. Захист прав власника від порушень, не пов’язаних з позбавленням володіння. 5. Визнання права власності 6. Загальна характеристика інших засобів захисту права власності 7. Персональні засоби захисту права власності.
17.	Авторське право та суміжні права 1. Поняття авторського права, його основні функції та принципи. 2. Суб'єкти авторського права. Співавторство. Службовий твір, його правовий статус. Суб'єкти авторського права на службовий твір. Правонаступники та інші суб'єкти авторського права. 3. Об'єкти авторського права. Види об'єктів авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. 4. Зміст суб'єктивного авторського права. 5. Особисті немайнові права автора. 6. Майнові права автора. Межі авторських прав. 7. Вільне використання твору. 8. Строк дії авторського права. 9. Поняття та функції суміжних прав. 10. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Взаємозв'язок суміжних та авторських прав. 11. Зміст суб'єктивних прав виконавців, виробників фонограм, організацій ефірного та кабельного мовлення. 12. Вільне використання об'єктів суміжних прав. 13. Захист авторських та суміжних прав. Особливості цивільно-правового, захисту особистих немайнових прав авторів. 14. Джерела права ЄС та їх впливу на формування відповідного національного законодавства України.
18.	Промислова власність 1. Поняття, джерела, тенденції розвитку патентного права в умовах ринкової економіки. Міжнародне патентно-правове співробітництво. 2. Поняття й ознаки винаходу. Умови патентоздатності винаходів. 3. Поняття й умови патентоздатності корисної моделі та промислового зразка.

	Співвідношення понять винаходу та корисної моделі. 4. Суб'єкти патентного права. Співавторство. 5. Оформлення прав на винахід. Правові форми охорони винаходів. 6. Особисті немайнові права авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків. 7. Виключні права патентоволодільця і першокористувача. Права на службовий винахід. 8. Цивільно-правовий захист прав авторів і патентоволодільців. 9. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття. 10. Право інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу. 11. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. 12. Право інтелектуальної власності на сорти рослин. 13. Право інтелектуальної власності на породи тварин.
19.	Права на засоби індивідуалізації товарів та їх виробників 1. Комерційне (фірмове) найменування. 2. Принципи комерційних (фірмових) найменувань. Структура комерційного (фірмового) найменування. 3. Суб'єкти прав на знаки для товарів і послуг. 4. Загальна характеристика прав суб'єктів засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг, що випливають з охоронного документа. 5. Торгові марки. 6. Зазначення походження товарів: поняття та види. 7. Назва місця походження товару. 8. Географічне зазначення походження товару. 9. Спільні та відмінні риси НМП товару та ГЗП товару. 10. Захист прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
20.	Поняття та система зобов’язань 1. Поняття зобов’язання та зобов’язального права. Місце зобов’язального права як інституту цивільного права. 2. Елементи зобов’язань. 3. Підстави виникнення зобов’язань. 4. Види зобов’язань залежно від економічних і юридичних ознак. 5. Множинність осіб у зобов’язаннях. 6. Заміна кредитора та боржника у цивільно-правовому зобов’язанні. 7. Поняття і принципи виконання зобов’язань. Принцип реального виконання зобов’язань. 8. Строк виконання зобов’язань. 9. Місце виконання зобов’язань. 10. Спосіб виконання зобов’язань. 11. Виконання часткових солідарних, субсидіарних зобов’язань.
21.	Способи забезпечення виконання зобов’язань. Припинення зобов’язань. Спосіб виконання зобов’язань. 1. Поняття способів забезпечення виконання зобов’язань 2. Види способів забезпечення виконання зобов’язань. 3. Класифікація способів забезпечення виконання зобов’язань. 4. Неустойка: поняття, значення та види. 5. Поняття поруки. Особливості відповідальності поручителя. 6. Поняття та загальна характеристика гарантії. Відмежування гарантії від поруки. 7. Поняття та значення завдатку. Відмежування завдатку від авансу. 8. Застава та її види. Застава нерухомості (іпотека). 9. Особливості застави майнових прав, цінних паперів, товарів в обороті. 10. Притримання як спосіб забезпечення виконання зобов’язань.

	11. Довірча власність як забезпечення виконання зобов'язань. 12. Підстави припинення зобов'язань.
22.	Цивільно-правова відповідальність 1. Поняття та значення цивільно-правової відповідальності. 2. Види цивільно-правової відповідальності. 3. Умови (підстави) цивільно-правової відповідальності. 4. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть годин
1.	Цивільне право в системі права України	Розглянути питання 1. Цивільне право як галузь законодавства. 2. Цивільне право як наука і навчальна дисципліна.	1
2.	Джерела цивільного права	Розглянути питання 1. Судова практика як джерело цивільного права.	2
3.	Основні риси цивільного права зарубіжних країн	Розглянути питання 1. Цивільне право змішаної системи права.	1
4.	Цивільне правовідношення	Розглянути питання 1. Класифікація цивільних правовідносин.	3
5.	Фізичні особи як суб'єкт цивільних правовідносин	Розглянути питання 1. Обмеження дієздатності та визнання особи недієздатною. 2. Засоби індивідуалізації фізичних осіб.	1
6.	Юридичні особи	Розглянути питання 1. Органи юридичних осіб та порядок їх створення. 2. Припинення діяльності юридичних осіб.	2
7.	Держава як суб'єкт цивільних прав і обов'язків. Публічно правові утворення як суб'єкти цивільних правовідносин	Розглянути питання 1. Держава як власник у цивільних правовідносинах. 2. Праводієздатність держави.	1
8.	Об'єкти цивільних правовідносин	Розглянути питання 1. Обігоздатність об'єктів цивільних правовідносин. 2. Речі як об'єкти цивільних правовідносин.	3
9.	Правочини	Розглянути питання 1. Недійсні та удавані правочини.	2
10.	Представництво	Розробити проект довіреності	1
11.	Строки здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав	Розглянути питання 1. Порядок обчислення строків. 2. Строки позовної давності.	3
12.	Загальні положення про особисті немайнові права	Розглянути питання 1. Немайнові права, які забезпечують	1

	фізичних осіб	фізичне буття особи.	
13.	Загальні положення про право власності	Розглянути питання 1. Поняття довірчої власності. 2. Суб'єкти права довірчої власності. 3. Виникнення та припинення довірчої власності.	3
14	Правовий режим майна суб'єктів цивільних правовідносин	Розглянути питання 1. Підстави виникнення комунальної власності. 2. Підстави припинення комунальної власності.	3
15	Права на чужі речі	Розглянути питання 1. Місце володіння (посідання) в системі прав на чужі речі. 2. Узуфрукт та узус. 3. Заставне право.	2
16	Захист права власності	Розглянути питання 1. Специфіка цивільно-правового захисту права власності. 2. Персональні засоби захисту права власності.	3
17	Авторське право та суміжні права	Зробити порівняльну таблицю авторських та суміжних прав	2
18	Промислова власність	Розглянути питання 1. Право інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу. 2. Право інтелектуальної власності на сорти рослин та породи тварин.	2
19	Права на засоби індивідуалізації товарів та їх виробників	Розглянути питання 1. Комерційне найменування (знак для товарів і послуг). 2. Раціоналізаторська пропозиція.	2
20	Поняття та система зобов'язань	Розглянути питання 1. Зміст зобов'язального права. 2. Підстави виникнення та припинення зобов'язань.	3
21	Способи забезпечення виконання зобов'язань. Припинення зобов'язань	Розглянути питання 1. Застава. 2. Порука.	2
22	Цивільно-правова відповідальність	Розглянути питання 1. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності. 2. Відповідальність власників джерел підвищеної небезпеки.	3

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Матеріал для самостійної роботи студентів, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться на самостійне опрацювання і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються під час підсумкового контролю. В процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює: − рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання; − вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач; − обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу; − повноту розкриття теми дослідження; − оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами.

Знання студентів з самостійної роботи оцінюється за наступними критеріями:

«Відмінно». Студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми, який винесений на самостійну роботу, застосовує для оформлення результатів самостійної роботи не лише рекомендовані, а й додаткові джерела інформації та творчий підхід. Оформляє результати самостійної роботи логічно та послідовно.

«Добре». Студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми, який винесений на самостійну роботу, орієнтується в ньому та усвідомлено застосовує знання для розв´язання практичних завдань. Під час відповіді припускається незначних помилок або робить не зовсім повні висновки за одержуваними результатами. Результати самостійної роботи оформляє послідовно.

«Задовільно». Студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відповідає невпевнено.

«Незадовільно». Студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не володіє основними поняттями та термінами, не орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, не вміє самостійно мислити.

Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних задач та ін.

Система контролю та оцінювання

Контроль та оцінювання навчальних досягнень у процесі вивчення дисципліни

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні; індивідуальні та командні; дослідницько-творчі та ін.);
- аналітичні звіти;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань і досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ ОП «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО» З НАВЧАЛЬНОЇ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)»

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за національною (традиційною) шкалою відповідно до затверджених критеріїв оцінювання затверджених на засіданні кафедри приватного права (Протокол №1 від 29.08.2021р.) з урахуванням Положення «Про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича».

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу. Форми поточного контролю (контрольних заходів): – модульні (а) контрольні (а) роботи (а); – усні та письмові опитуванняна лекційних, практичних заняттях; інтерактивні методи навчання; – розв'язання індивідуальних задач; – підготовка оглядів спеціальної літератури; – тестування за окремими змістовими модулями; – підготовка рефератів або есе; – індивідуальна або групова презентація.

Кількість заходів та форми проведення поточного контролю, а також критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за кожною формою контролю визначається викладачем кафедри самостійно у відповідності до принципів академічної свободи.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання під час практичного заняття	Критерії оцінювання
5 балів	Студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття; в повному обсязі володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; вільно самостійно та аргументовано викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань; демонструє здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності; логічно визначає належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, провівши збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, доступних інформаційних технологій і баз даних; володіє здатністю до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; логічно, критично і системно аналізує документи, розуміє їх правовий характер і значення. Правильно вирішив усі практичні завдання
4 бали	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття; достатньо повно володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу; логічно визначає належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, провівши збір і інтегрований

	аналіз матеріалів з різних джерел, доступних інформаційних технологій і баз даних; володіє здатністю до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; логічно, критично і системно аналізує документи, розуміє їх правовий характер і значення. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість практичних завдань
3 бали	Студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми; в цілому володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; фрагментарно викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; намагається викладати основний зміст навчального матеріалу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, доступних інформаційних технологій і баз даних, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища. Правильно вирішив половину практичних завдань
2 бали	Студент не в повному обсязі опанував навчальний матеріал теми; не в повному обсязі володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; не знає наукових фактів, визначень; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані. Правильно вирішив меншість практичних завдань
1 бал	Студент частково володіє здатністю застосовувати знання завдань; не в змозі викласти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права, зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі практичні завдання
0 балів	Студент не володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, викласти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; не спроможний викласти навчальний матеріал з дисципліни; відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані; не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного практичного завдання

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Підготовка творчих завдань (есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни. Головна мета есе – це самостійне розкриття студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

2 бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об’єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки.

1 бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Примітка: При виставленні модульної оцінки (балів) враховується якість виконання студентами завдань, їх виступи, активність у дискусії на практичному і лекційному заняттях, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)																						Кількість балів (іспит)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1												Змістовий модуль № 2											
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	50	100
2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	3	3	3	2	3	2		

Т1, Т2 ... Т12 – теми змістових модулів.

Поточний контроль*:* здійснюється на заняттях шляхом індивідуального та фронтального усного опитування, бліц-опитування; письмових самостійних робіт (есе, рефератів, написання тематичних глосаріїв тощо); ведення термінологічного словника; виконання практичних (індивідуальних та групових) завдань; підготовки і захисту відповідних схем, таблиць, діаграм, графіків; розв’язання кейсів з практичних завдань і задач-казусів; аналізу та обґрунтування (чи заперечення) судових рішень; самоконтролю тощо.

Формою підсумкового контролю є іспит.

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ ОП «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО» З НАВЧАЛЬНОЇ ОБОВ’ЯЗКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)»

Оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни здійснюється к*умулятивним методом:* 50 % майбутньої підсумкової оцінки з навчальної дисципліни студент набирає методом додавання балів, одержаних ним на кожному практичному занятті. Ще 50 % майбутньої підсумкової оцінки з навчальної дисципліни студент набирає під час іспиту з навчальної дисципліни.

Максимальна кількість балів Іспит 50 балів	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	**Критерії оцінювання знань студентів**
Відмінно 45-50	**A** (90-100)	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, аргументовано його викладає під час усної та письмової відповідей. Наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу. Здатний розв'язувати ускладнені кейси (казуси), завдання та вміє використовувати при цьому належним чином нормативну базу, судову практику (вітчизняну та європейську). Володіє відповідною науково-правовою термінологією. Правильно вирішує 90 або більше відсотків тестових завдань. Показав високий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Добре 39-44	**B** (80-89)	Студент достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей. Здатний розв'язувати кейси (казуси), завдання із посиланням на положення нормативно-правових актів та судову практику. На достатньому рівні володіє відповідною науково-правовою термінологією. Проте, під час усної відповіді, вирішення практичних завдань, казусів інколи не вистачає аргументації, послідовності у викладі матеріалу. Допускається окремих несуттєвих неточностей та незначних помилок. Правильно вирішує 80-89 відсотків тестових завдань. Показав достатній рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Добре 33-38	**C** (70-79)	Студент демонструє загалом добрі знання навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей робить помітні помилки, неточності. Не достатньо чітко робить певні узагальнення та висновки. Може самостійно розв'язувати стандартні, типові кейси (казуси), завдання, що не потребують детального аналізу нормативно-правових актів та судової практики. Не в повному обсязі володіє відповідною науково-правовою термінологією. Правильно вирішує 70-79 відсотків тестових завдань. Показав базовий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Задовільно 27-32	**D** (60-69)	Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, викладає його основний зміст, але без глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування,

		аргументації та використання усіх необхідних нормативно-правових актів та основної літератури. Під час усних і письмових відповідей допускається суттєвих неточностей та помилок, внаслідок чого відповідь є неповною. В мінімальному обсязі опрацьовує рекомендовану літературу. Може самостійно розв'язувати кейси (казуси), завдання низького рівня складності. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією. Правильно вирішує 60-69 відсотків тестових завдань. Показав посередній рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Задовільно 21-26	**E** (50-59)	Студент демонструє мінімальний рівень знань навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей узагальнення та висновки відсутні, не орієнтується в базових для навчального курсу нормативно-правових актах. Може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання за зразком. В мінімальному обсязі опрацьовує основну літературу. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією. Правильно вирішує 50-59 відсотків тестових завдань. Показав досить низький рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Незадовільно 16-20	**Fx** (35-49)	Студент не засвоїв навчальний матеріал курсу, дає неправильні відповіді на більшість поставлених теоретичних, практичних запитань. Під час усної та письмової відповідей демонструє елементарну, фрагментарну обізнаність з правових питань. У відповіді цілком відсутня самостійність, лише за допомогою викладача може сформулювати основні положення курсу. Володіє лише незначною частиною базової науково-правової термінології. Не може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання. Правильно вирішує 35-49 відсотків тестових завдань. Рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики – примітивний.
Незадовільно 0-15	**F** (1-34)	Студент не засвоїв навчальний матеріал з курсу, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання та пасивно поводить себе на практичних заняттях. Володіє лише окремими основними правовими термінами. Не вміє розв'язувати найпростіші типові казуси (кейси), завдання. Правильно вирішує лише 1-34 відсотків тестових завдань. Не проявляє навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Цивільне право (загальна частина)» на підсумковому контролі (комбінованому іспиті)

Комбінована діагностика знань, умінь та навичок студентів з кожного компонента освітньої програми здійснюється на основі результатів проведення поточного і підсумкового контролю знань (іспиту). Завданням підсумкового контролю є перевірка

глибини засвоєння студентом програмного матеріалу освітнього компонента, логіки та взаємозв'язків між окремими його розділами, здатності до творчого використання набутих знань; уміння сформувати своє ставлення до певної проблеми, що випливає зі змісту освітнього компонента тощо.

Комулятивний метод оцінювання передбачає, що 50 % (50 балів) підсумкової оцінки з навчальної дисципліни студент/студентка набирає шляхом додавання балів, одержаних ним за два модулі. Решту 50 % (50 балів) підсумкової оцінки з навчальної дисципліни студент/студентка набирає під час складання комбінованого іспиту.

Комбінований іспит складається з двох частин: 1) усна відповідь на питання теоретичного характеру (екзаменаційні білети) (25 балів); 2) розв'язання тестових завдань (25 балів).

Загальні критерії оцінювання

Максимальна кількість балів Іспит 50 балів	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	**Критерії оцінювання знань студентів**
Відмінно 45-50	**A** (90-100)	Студент/студентка в повному обсязі володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури; аргументовано висловлює свої думки; протягом усього навчального курсу проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань під час самостійної роботи. Володіє понятійно-категоріальним апаратом відповідної навчальної дисципліни на поглибленому або високому рівнях. Вільно, аргументовано викладає теоретичний матеріал під час усної та письмової відповідей та наводить приклади у контексті тематичного матеріалу. Студент/студентка здатні розв'язувати ускладнені кейси (казуси), завдання та використовувати при цьому основну та додаткову нормативну базу, судову практику (вітчизняну та європейську). Студент/студентка самостійно формулює правові узагальнення та висновки. Повно та ґрунтовно засвоїв/ла всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав/ла усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому. **Під час усної частини іспиту** студент/студентка виявив/ла всебічне, систематичне і глибоке знання навчального матеріалу, самостійно, вільно, вичерпно, логічно та аргументовано його викладає, використовуючи при цьому відповідну термінологію, приклади, нормативну базу. Студент/студентка правильно відповідає на всі поставлені основні запитання та додаткові, що мають на меті з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. При цьому студент може допустити 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу. Під час виконання тестової частини іспиту студент/студентка правильно вирішує 90 і більше відсотків тестових завдань.
Добре 39-44	**B** (80-89)	Студент/студентка в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури; аргументовано висловлює свої думки. Володіє понятійно-категоріальним апаратом

		відповідної навчальної дисципліни на достатньому рівні. Вільно, з частковою аргументацією викладає теоретичний матеріал під час усної та письмової відповідей, наводить приклади у контексті тематичного матеріалу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Студент/студентка здатні розв'язувати кейси (казуси), завдання із посиланням на положення основних і частково додаткових нормативно-правових актів та судову практику. Студент/студентка може самостійно формулювати правові узагальнення та висновки. Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв/ла окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав/ла завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому. **Під час усної частини іспиту** студент/студентка правильно відповідає на всі поставлені основні запитання, з використанням відповідної термінології. нормативної бази та частково прикладів. Проте при правильному і в цілому зв'язному, логічному, послідовному викладі матеріалу, студент/студентка допускає у відповіді неточності (неповнота аргументації, недоліки у послідовності викладу матеріалу, незначні помилки, залишилась нерозкритою частина білета за умови, що принципові моменти запитань були розкриті правильно тощо), але володіє необхідними знаннями для їх самостійного усунення, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача. Надає недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача, що мають на меті з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. Загалом студент/студентка може допустити 2-3 незначні помилки з фактичного матеріалу. Під час виконання тестової частини іспиту студент правильно вирішує 80-89 відсотків тестових завдань.
Добре **33-38**	**С** (70-79)	Студент/студентка демонструє загалом добрі знання (частково-структуровані) навчального матеріалу на підставі вивченої основної літератури; не здатен/на аргументовано висловлювати свої думки; частково володіє основним понятійно-категоріальним апаратом відповідної навчальної дисципліни. Під час усної та письмової відповідей робить помітні помилки, неточності. В цілому володіє навчальним матеріалом на базовому рівні, викладає його основний зміст без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки, без наведення прикладів або примітивних (прикладів) у контексті тематичного матеріалу. Студент/студентка здатні розв'язувати стандартні, типові кейси (казуси), завдання, що не потребують детального аналізу нормативно-правових актів та судової практики. Студент/студентка формулює правові узагальнення та висновки із допомогою викладача. Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв/ла деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст ряду питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання

		кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав/ла не повністю. **Під час усної частини іспиту** студент/студентка правильно відповідає на два із трьох поставлених основних запитань, при цьому відповідь неповна, непослідовна, нечітка, з частковим використанням відповідної основної термінології, нормативної бази. Студент/студентка надає неправильні або примітивні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. Під час виконання тестової частини іспиту студент/студентка правильно вирішує 70-79 відсотків тестових завдань.
Задовільно 27-32	**D** (60-69)	Студент/студентка демонструє посередні знання навчального матеріалу, викладає його основний зміст, але без глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування, аргументації та використання усіх необхідних нормативно-правових актів та основної літератури. Володіє базовим понятійно-категоріальним апаратом навчальної відповідної дисципліни. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві неточності. Студент/студентка здатні розв'язувати кейси (казуси), завдання низького рівня складності та використовувати при цьому лише деякі із основних нормативних актів. Студент/студентка не здатен сформулювати правові узагальнення та висновки або робить це на примітивному рівні. Засвоїв/ла лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав/ла. **Під час усної частини іспиту** студент/студентка правильно відповідає на два і менше поставлених основних запитань, виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її. Загалом студент/студентка демонструє посередні знання навчального матеріалу, викладає засвоєний програмний матеріал фрагментарно, поверхнево (без достатньої аргументації та обґрунтування). Студент/студентка надає неправильні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом/студенткою матеріалу, що ним викладається. Під час виконання тестової частини іспиту студент/студентка правильно вирішує 60-69 відсотків тестових завдань.
Задовільно 21-26	**E** (50-59)	Студент/студентка демонструє мінімальний рівень знань навчального матеріалу, викладає його основний зміст, але без глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування, аргументації та використання усіх необхідних нормативно-правових актів та основної літератури. Під час усних та письмових відповідей узагальнення та

		висновки відсутні, не орієнтується в базових для навчального курсу нормативно-правових актах. Може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання за зразком. В мінімальному обсязі опрацьовує основну літературу. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією. Студент/студентка здатні розв'язувати кейси (казуси), завдання низького рівня складності та використовувати при цьому деякі із основних нормативних актів. Студент/студентка не здатен/на сформулювати правові узагальнення та висновки або робить це на примітивному рівні. Засвоїв/ла лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав/ла лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому. **Під час усної частини іспиту** студент/студентка правильно відповідає на одне з поставлених основних запитань. При цьому відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; студент/студентка виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви. Загалом студент/студентка демонструє мінімальний рівень знань навчального матеріалу, володіючи лише базовою науково-правовою термінологією, без виявлення здатностей до самостійного узагальнення та підведення підсумків, не орієнтується в базових для навчального курсу нормативно-правових актах. Студент/студентка надає неправильні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. Під час виконання тестової частини іспиту студент правильно вирішує 50-59 відсотків тестових завдань.
Незадовільно 16-20	**Fx** (35-49)	Студент/студентка не засвоїв/ла навчальний матеріал курсу, дає неправильні відповіді на більшість поставлених теоретичних, практичних запитань. Під час усної та письмової відповідей демонструє елементарну, фрагментарну обізнаність з правових питань. У відповіді цілком відсутня самостійність, лише за допомогою викладача може сформулювати основні положення курсу. Володіє лише незначною частиною базової науково-правової термінології. Не може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання. Не засвоїв/ла більшості тем навчальної програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав/ла більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому. **Під час усної частини іспиту** студент/студентка правильно відповідає лише на одне із поставлених основних запитань, при цьому його/її відповідь фрагментарна, нечітка та неповна. Студент/студентка припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє їх навіть при вказівці на

		них викладача. Студент/студентка демонструє незасвоєння навчального матеріалу курсу, володіє лише незначною частиною базової науково-правової термінології, демонструє елементарну, фрагментарну обізнаність з правових питань без спроможності самостійно, без допомоги екзаменатора сформулювати основні положення курсу. Під час виконання тестової частини іспиту студент правильно вирішує 35-49 відсотків тестових завдань.
Незадовільно 0-15	**F** (1-34)	Студент/студентка не засвоїв/ла навчальний матеріал з курсу, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання та пасивно поводить себе на практичних заняттях. Володіє лише правовими термінами, не вміє розв'язувати найпростіші типові казуси (кейси), завдання. Не засвоїв/ла навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав/ла модульного контролю. **Під час усної частини іспиту** студент/студентка неправильно відповідає на всі поставлені основні та додаткові запитання; демонструє відсутність основоположних знань з навчальної дисципліни. Під час виконання тестової частини іспиту студент правильно вирішує лише 1-34 відсотків тестових завдань.

Критерії оцінювання усної відповіді
на питання теоретичного характеру

Максимальна кількість балів 25 балів	**Критерії оцінювання знань студентів під час усної відповіді**
Відмінно 23-25	Під час усної відповіді студент/студентка виявив/ла всебічне, систематичне і глибоке знання навчального матеріалу, самостійно, вільно, вичерпно, логічно та аргументовано його викладає, використовуючи при цьому відповідну термінологію, приклади, нормативну базу. Студент/студентка правильно відповідає на всі поставлені основні запитання та додаткові, що мають на меті з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. При цьому студент/студентка може допустити 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.
Добре 20-22	Під час усної відповіді студент/студентка правильно відповідає на всі поставлені основні запитання, з використанням відповідної термінології. нормативної бази та частково прикладів. Проте при правильному і в цілому зв'язному, логічному, послідовному викладі матеріалу, студент допускає у відповіді неточності (неповнота аргументації, недоліки у послідовності викладу матеріалу, незначні помилки, залишилась нерозкритою частина білета за умови, що принципові моменти запитань були розкриті правильно тощо), але володіє необхідними знаннями для їх самостійного усунення, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача. Надає недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача, що мають на меті з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. Загалом студент/студентка може допустити 2-3 незначні помилки з фактичного матеріалу.
Добре 17-19	Під час усної відповіді студент/студентка правильно відповідає на два із трьох поставлених основних запитань, при цьому відповідь неповна, непослідовна, нечітка, з частковим використанням відповідної основної термінології. нормативної бази. Студент/студентка надає неправильні або примітивні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.
Задовільно	Під час усної відповіді студент/студентка правильно відповідає на два і

14-16	менше поставлених основних запитань, виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її. Загалом студент/студентка демонструє посередні знання навчального матеріалу, викладає засвоєний програмний матеріал фрагментарно, поверхнево (без достатньої аргументації та обґрунтування). Студент/студентка надає неправильні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.
Задовільно 11-13	Під час усної відповіді студент/студентка правильно відповідає на одне з поставлених основних запитань. При цьому відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; студент/студентка виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви. Загалом студент/студентка демонструє мінімальний рівень знань навчального матеріалу, володіючи лише базовою науково-правовою термінологією, без виявлення здатностей до самостійного узагальнення та підведення підсумків, не орієнтується в базових для навчального курсу нормативно-правових актах. Студент/студентка надає неправильні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.
Незадовільно 8-10	Під час усної відповіді студент/студентка правильно відповідає лише на одне із поставлених основних запитань, при цьому його/її відповідь фрагментарна, нечітка та неповна. Студент/студентка припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє їх навіть при вказівці на них викладача. Студент/студентка демонструє незасвоєння навчального матеріалу курсу, володіє лише незначною частиною базової науково-правової термінології, демонструє елементарну, фрагментарну обізнаність з правових питань без спроможності самостійно, без допомоги екзаменатора сформулювати основні положення курсу.
Незадовільно 0-7	Під час усної відповіді студент/студентка неправильно відповідає на всі поставлені основні та додаткові запитання; демонструє відсутність основоположних знань з навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання
виконання тестових завдань

Максимальна кількість балів 25 балів	**Критерії оцінювання знань студентів**
Відмінно 23-25	Студентом (студенткою) правильно вирішено 90 або більше відсотків тестових завдань.
Добре 20-22	Студентом (студенткою) правильно вирішено 80-89 відсотків тестових завдань.
Добре 17-19	Студентом (студенткою) правильно вирішено 70-79 відсотків тестових завдань.
Задовільно 14-16	Студентом (студенткою) правильно вирішено 60-69 відсотків тестових завдань.
Задовільно 11-13	Студентом (студенткою) правильно вирішено 50-59 відсотків тестових завдань.
Незадовільно	Студентом (студенткою) правильно вирішено 35-49 відсотків тестових завдань.

8-10	
Незадовільно 0-7	Студентом (студенткою) правильно вирішено лише 1-34 відсотків тестових завдань.

Примітка:

Виконання тестових завдань здійснюється в системі Moodle ЧНУ (одна спроба). Результати тестування відображаються у відсотках (від 0 до 100 %).

Загальна оцінка за комбінований іспит

Загальна оцінка за усну відповідь на питання теоретичного характеру та виконання тестових завдань підраховується як сумарна кількість балів, отриманих з кожної складової. Загальна оцінка як результат складання іспиту визначається за шкалою ECTS і переводиться у національну шкалу оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	Відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	Добре
Задовільно	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	Достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно- економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

80-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні.

70-79 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку йоговідповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

60-69 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованихджерел вивчення матеріалу.

50-59 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальноїдисципліни.

0-49 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні

передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з курсу.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю

1. Поняття цивільного права.
2. Предмет і метод цивільно-правового регулювання.
3. Система цивільного права.
4. Принципи та функції цивільного права.
5. Цивільне право як наука.
6. Цивільне право як навчальна дисципліна.
7. Поняття цивільного законодавства. Співвідношення цивільного законодавства і цивільного права.
8. Поняття системи цивільного законодавства.
9. Характеристика найважливіших нормативних актів цивільного права.
10. Роль судової практики у цивільному праві.
11. Тлумачення та застосування цивільного законодавства.
12. Аналогія права й аналогія закону у цивільному праві.
13. Дія цивільного законодавства.
14. Звичай у цивільному праві.
15. Значення цивільно-правового договору як форми врегулювання цивільних правовідносин.
16. Міжнародні договори в системі джерел цивільного права.
17. Система джерел права ЄС, первинні та вторинні джерела права ЄС.
18. Рішення Суду Справедливості ЄС з питань, що стосуються цивільного права.
19. Акти м'якого права (soft law) та їх вплив на подальший розвиток та модернізацію цивільного права України
20. Порівняльне цивільне право: поняття, значення.
21. Основні цивільно-правові системи сучасності: поняття, види. Порівняння основних цивільно-правових інститутів в цих правових системах.
22. Фізичні особи як суб'єкт цивільних правовідносин
23. Цивільна правоздатність фізичних осіб. Її характерні риси.
24. Співвідношення правоздатності і суб'єктивного цивільного права.
25. Ім'я, місце проживання фізичної особи та її юридичне значення.
26. Цивільна дієздатність фізичних осіб та її види.
27. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи: порядок, правові наслідки, поновлення.
28. Визнання фізичної особи недієздатною: порядок, правові наслідки, поновлення.
29. Порядок, умови, правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою.
30. Порядок, умови, правові наслідки оголошення фізичної особи померлою.
31. Правовий статус осіб, зниклих безвісти: набуття правового статусу та правові наслідки.
32. Особливості правового статусу фізичних осіб-підприємців.
33. Акти цивільного стану.
34. Поняття й ознаки юридичної особи.
35. Правоздатність юридичних осіб. Дієздатність юридичних осіб.
36. Види юридичних осіб.
37. Способи виникнення юридичних осіб.
38. Порядок створення й установчі документи юридичних осіб.
39. Державна реєстрація юридичних осіб.
40. Органи юридичних осіб.
41. Припинення діяльності юридичної особи.
42. Індивідуалізація юридичних осіб.
43. Класифікація юридичних осіб.
44. Підприємницькі товариства:

45. Господарські товариства: поняття, види, правове регулювання діяльності. Залежне господарське товариство.
46. Виробничі кооперативи.
47. Непідприємницькі товариства.
48. Установа як організаційно-правова форма юридичних осіб.
49. Правовий статус філій і представництв.
50. Поняття, зміст і особливості цивільної правосуб'єктності держави.
51. Юридичні передумови цивільної правосуб'єктності територіальної громади та інших публічно-правових утворень.
52. Поняття та види об'єктів цивільного права.
53. Речі – об'єкти цивільних прав: поняття і класифікація.
54. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин.
55. Майно та майновий комплекс як особливий об'єкт цивільних прав.
56. Цінні папери як об'єкти цивільних прав. Поняття і види.
57. Цифрова річ.
58. Цивільно-правова природа штучного інтелекту.
59. Дії, послуги, результати творчої діяльності як об'єкти цивільних прав.
60. Особисті немайнові блага.
61. Інформація – особливий об'єкт.
62. Поняття та ознаки правочину.
63. Єдність волі і волевиявлення як сутність правочину.
64. Умови дійсності правочинів.
65. Способи волевиявлення. Форма правочину. Особливості цивільно-правового регулювання вчинення правочинів із використанням електронних засобів комунікації.
66. Види правочинів.
67. Поняття недійсного правочину.
68. Правові підстави визнання правочинів недійсними.
69. Нікчемні та оспорювані правочини.
70. Фіктивні та удавані правочини.
71. Правові наслідки недійсності частини правочину.
72. Представництво.
73. Поняття, значення та загальна характеристика інституту представництва. Відмінність представництва від суміжних правових відносин.
74. Повноваження представника.
75. Підстави виникнення представництва та його види. Комерційне представництво.
76. Склад правовідносин представництва.
77. Поняття довіреності. Вимоги до змісту і форми довіреності.
78. Правові наслідки припинення представництва за довіреністю.
79. Передоручення.
80. Правові наслідки представництва без повноважень або з перевищенням повноважень.
81. Правові наслідки припинення представництва
82. Поняття здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків.
83. Способи здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов'язків.
84. Поняття і види меж здійснення цивільних прав. Поняття і форми зловживання правом.
85. Виконання суб'єктивного цивільного обов'язку: поняття та принципи.
86. Поняття цивільно-правового захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Зв'язок захисту цивільних прав та їх охорони. Підстави виникнення права на захист цивільних прав та інтересів.
87. Форми захисту цивільних прав та інтересів: юрисдикційна і неюрисдикційна.
88. Способи захисту цивільних прав та інтересів. Вибір способу захисту. Заходи захисту і заходи відповідальності. Загальна характеристика конкретних способів захисту.

89. Поняття юрисдикційного захисту. Система державних органів, які здійснюють захист цивільних прав та інтересів.
90. Неюрисдикційна форма захисту. Поняття, форми та умови застосування самозахисту цивільних прав.
91. Поняття строків і термінів у цивільному праві та їх правове значення.
92. Класифікація строків у науці цивільного права.
93. Порядок обчислення строків.
94. Строки захисту цивільних прав. Позовна давність: поняття і значення. Застосування позовної давності.
95. Види строків позовної давності.
96. Порядок визначення та обчислення позовної давності: початок перебігу та закінчення позовної давності; зупинення, переривання та поновлення позовної давності.
97. Правові наслідки спливу позовної давності.
98. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.
99. Поняття, зміст, види особистого немайнового права.
100. Зміст і здійснення особистих немайнових прав.
101. Особисті «немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.
102. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи».
103. Захист персональних даних.
104. Поняття власності як економічної категорії та її зміст. Форми власності.
105. Правова регламентація відносин власності в Україні.
106. Поняття, зміст і структура правового інституту власності, його роль і місце в системі права.
107. Характеристика права власності як суб'єктивного права.
108. Зміст і межі здійснення суб'єктивного права власності.
109. Характеристика підстав виникнення права власності та їх класифікація: первісні та похідні способи набуття права власності
110. Припинення права власності.
111. Момент виникнення права власності у набувача майна за договором. Ризик випадкової загибелі або псування речі.
112. Поняття права приватної власності. Зміст і здійснення права приватної власності. Суб'єкти й об'єкти права приватної власності. Особливості виникнення та припинення права приватної власності фізичних осіб.
113. Земля як особливий об'єкт права приватної власності.
114. Право довірчої власності.
115. Право приватної власності юридичних осіб. Правовий режим майна окремих видів юридичних осіб. Набуття і припинення права приватної власності юридичних осіб. Здійснення права приватної власності юридичними особами.
116. Поняття права державної та права комунальної власності. Об'єкти права державної та комунальної власності. Управління державним і комунальним майном. Підстави виникнення права державної і комунальної власності
117. Зміст і здійснення права державної власності. Право господарського відання та право оперативного управління як основні форми здійснення права державної та комунальної власності.
118. Правовий режим майна державних і комунальних юридичних осіб. Особливості правового регулювання режиму майна державних бюджетних установ.
119. Поняття права спільної власності та її види.
120. Поняття спільної часткової власності. Права й обов'язки учасників спільної часткової власності. Право переважної купівлі частки у спільній власності.
121. Право спільної сумісної власності.
122. Правовий режим майна подружжя. Право подружжя на спільне майно. Особиста приватна власність подружжя.
123. Право довірчої власності.

124. Поняття, ознаки та система речових прав.
125. Поняття і види прав на чужі речі.
126. Поняття, види та характеристика сервітутів.
127. Суперфіцій.
128. Поняття і характеристика емфітевзису.
129. Поняття цивільно-правового захисту права власності.
130. Витребування майна власником з чужого незаконного володіння.
131. Захист прав власника від порушень, не пов'язаних з позбавленням володіння.
132. Визнання права власності
133. Персональні засоби захисту права власності.
134. Поняття авторського права. Суб'єкти авторського права. Співавторство. Службовий твір, його правовий статус. Суб'єкти авторського права на службовий твір. Правонаступники та інші суб'єкти авторського права.
135. Об'єкти авторського права. Види об'єктів авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права.
136. Зміст суб'єктивного авторського права. Особисті немайнові права автора. Майнові права автора. Межі авторських прав.
137. Строк дії авторського права. Вільне використання твору.
138. Поняття та функції суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Взаємозв'язок суміжних та авторських прав.
139. Зміст суб'єктивних прав виконавців, виробників фонограм, організацій ефірного та кабельного мовлення.
140. Вільне використання об'єктів суміжних прав.
141. Захист авторських та суміжних прав. Особливості цивільно-правового, захисту особистих немайнових прав авторів
142. Поняття, джерела, тенденції розвитку права промислової власності
143. Поняття й ознаки винаходу. Умови охороноздатності винаходів.
144. Поняття й умови охороноздатності корисної моделі та промислового зразка. Співвідношення понять винаходу та корисної моделі.
145. Суб'єкти права промислової власності. Співавторство.
146. Оформлення прав на винахід. Правові форми охорони винаходів.
147. Особисті немайнові права авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків. Виключні права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок. Права попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Права на службовий винахід.
148. Цивільно-правовий захист прав авторів та інших осіб, що набули прав на винахід, корисну модель та промисловий зразок договором чи законом.
149. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.
150. Право інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу.
151. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
152. Право інтелектуальної власності на сорти рослин та породи тварин.
153. Комерційне (фірмове) найменування.
154. Суб'єкти прав на знаки для товарів і послуг.
155. Загальна характеристика прав суб'єктів засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг, що випливають з охоронного документа.
156. Торгові марки.
157. Зазначення походження товарів: поняття та види.
158. Назва місця походження товару. Географічне зазначення походження товару. Спільні та відмінні риси НМП товару та ГЗП товару.
159. Захист прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
160. Джерела права ЄС в сфері регулювання інтелектуальної власності та їх впливу на формування відповідного національного законодавства України

161. Поняття зобов'язання та зобов'язального права. Місце зобов'язального права як інституту цивільного права.
162. Елементи зобов'язань.
163. Підстави виникнення зобов'язань.
164. Види зобов'язань залежно від економічних і юридичних ознак.
165. Множинність осіб у зобов'язаннях.
166. Заміна кредитора та боржника у цивільно-правовому зобов'язанні.
167. Поняття і принципи виконання зобов'язань. Принцип реального виконання зобов'язань.
168. Строк виконання зобов'язань.
169. Місце виконання зобов'язань.
170. Спосіб виконання зобов'язань.
171. Виконання часткових солідарних, субсидіарних зобов'язань.
172. Способи забезпечення виконання зобов'язань. Припинення зобов'язань.
173. Поняття способів забезпечення виконання зобов'язань
174. Види способів забезпечення виконання зобов'язань.
175. Класифікація способів забезпечення виконання зобов'язань.
176. Неустойка: поняття, значення та види.
177. Поняття поруки. Особливості відповідальності поручителя.
178. Поняття та загальна характеристика гарантії. Відмежування гарантії від поруки.
179. Поняття та значення завдатку. Відмежування завдатку від авансу.
180. Застава та її види. Застава нерухомості (іпотека).
181. Особливості застави майнових прав, цінних паперів, товарів в обороті.
182. Притримання як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
183. Довірча власність як забезпечення виконання зобов'язань.
184. Підстави припинення зобов'язань.
185. Поняття та значення цивільно-правової відповідальності.
186. Види цивільно-правової відповідальності.
187. Умови (підстави) цивільно-правової відповідальності.
188. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, за умови їх відповідності змісту та результатам навчання освітнього компонента. Визнання та зарахування таких результатів здійснюється відповідно Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, затвердженого 25 листопада 2024 року, протокол № 16, що діє в Університеті.

Зокрема, можуть бути зараховані результати навчання, отримані під час проходження онлайн-курсів, програм підвищення кваліфікації, тренінгів, семінарів та інших заходів неформальної освіти з проблематики, що відповідає тематиці освітнього компонента. Рішення про визнання результатів навчання приймається в установленому Положенням порядку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативна база:

1. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (ратифікований19.10.1973р). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042
2. Загальна декларація прав людини : прийнята Резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: http:// http://zakon.rada.gov.ua.

4. Водний кодекс України: Кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80
5. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15
6. Житловий Кодекс Української РСР: Кодекс України від 30.06.1983 № 5464-X. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10
7. Земельний кодекс України: Кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14
8. Повітряний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 19.05.2011 № 3393-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17
9. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України; Закон, Кодекс від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19/sp:head
10. Сімейний кодекс України: Кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14
11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/sp:head?find=1&sp=%26sp%3D%3Ahead&text=%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D1%86#Text
12. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3792-12
13. Про внесення змін до Господарського кодексу України та Цивільного кодексу України щодо недопущення нарахування штрафних санкцій за кредитами (позиками) у період дії карантину, встановленого з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби COVID-19: Закон України від 16.06.2020 № 691-20. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/691-20#Text
14. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 13.05.2020 року № 591-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/591-20#Text
15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про стандартизацію": Закон України від 20.09.2019 № 124-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-20/sp:head
16. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 19.09.2019 № 111-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-20/sp:head
17. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень: Закон України від 20.09.2019 № 123-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123-20/sp:head
18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання печаток юридичними особами та фізичними особами – підприємцями: Закон України від 23.03.2017 № 1982-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1982-19/sp:head
19. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування: Закон України від 03.07.2018 № 2478-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2478-19/sp:head
20. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого і середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19: Закон України від 16.06.2020 № 692-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/692-20#Text
21. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування терміна "особа з інвалідністю" та похідних від нього: Закон України від 02.10.2018 № 2581-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2581-19/sp:head

22. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині: Закон України від 28.02.2019 № 2694-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-19/sp:head
23. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту права власності: Закон України від 03.10.2019 № 159-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/159-20/sp:head
24. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів: Закон України від 23.03.2017 № 1984-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1984-19/sp:head
25. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання психіатричної допомоги: Закон України від 14.11.2017 № 2205-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2205-19/sp:head
26. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідкладних заходів у сфері охорони здоров'я: Закон України від 20.12.2019 р. № 421-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/421-20/sp:head
27. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах: Закон України від 23.03.2017 № 1983-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1983-19#Text
28. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охороги і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями: Закон України від 21.07.2020 року № 815-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-20#Text
29. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової долі земельних ділянок, власники яких померли: Закон України від 20.09.2016 № 1533-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-19/sp:head
30. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу процесуальних строків під час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 18.06.2020 року № 731-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/731-20#Text
31. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів: Закон України від 07.12.2017 № 2234-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2037-19/sp:head
32. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії рейдерству: Закон України від 05.12.2019 № 340-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/340-20/sp:head
33. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства: Закон України від 21.07.2020 р. № 2259. URL: https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/196290.html
34. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту права дитини на належне утримання: Закон України від 03.07.2018 № 2475-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2475-19/sp:head
35. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні: Закон України від 20.09.2019 № 132-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132-20/sp:head
36. Про внесення змін до Закону України "Про запобігання корупції" щодо викривачів корупції: Закон України від 17.10.2019 № 198-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198-20/sp:head
37. Про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу: Закон України від 14.11.2019 № 300-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/300-20/sp:head

38. Про внесення зміни до статті 17 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 18.06.2020 року № 733-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-20#Text
39. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України від 23.03.2017 № 1977-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-19/sp:head
40. Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор: Законом України від 14 липня 2020 року № 768-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text
41. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19/sp:head
42. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.11.2017 № 2189-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19/sp:head
43. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18
44. Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів: Закон України від 12.12.2019 № 377-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/377-20/sp:head
45. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19/sp:head
46. Про концесію: Закон України від 03.10.2019 № 155-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20/sp:head
47. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 № 157-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20/sp:head
48. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/sp:head
49. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях: Закон України від 18.01.2018 № 2268-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19
50. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12
51. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12
52. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 05.11.1997 № 621/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80
53. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти: Закон України від 12.07.2018 № 2505-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19/sp:head
54. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14
55. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18.01.2018 № 2269-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19/sp:head
56. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19/sp:head
57. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13.04.2017 № 2019-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19/sp:head
58. Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації: Закон України від 24.12.2015 № 917-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/917-19/sp:head
59. Про санкції: Закон України від 14.08.2014 № 1644-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18
60. Про споживче кредитування: Закон України; Паспорт від 15.11.2016 № 1734-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19/sp:head

61. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19/sp:head
62. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 № 2415-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19/sp:head
63. Деякі питання дерегуляції господарської діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 367. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/367-2019-%D0%BF/sp:head
64. Деякі питання забезпечення громадян доступним житлом: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 № 819. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-2018-%D0%BF/sp:head
65. Про внесення змін до Інструкції про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна: Мінрегіон України; Наказ від 26.07.2018 № 186. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1442-18/sp:head
66. Про внесення змін до Методики оцінки майна: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 224. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/224-2019-%D0%BF/sp:head
67. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності: Вищий господарський суд; Лист від 28.02.2017 № 01-06/521. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_521600-17/sp:head
68. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Вищий господарський суд; Постанова від 25.02.2016 № 4. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16/sp:head
69. Про затвердження Положення про застосування цифрового власноручного підпису в банківській системі України: Постанова Національного банку України; Положення від 13.12.2019 № 151. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0151500-19/sp:head
70. Про затвердження Положення про інформаційне забезпечення банками клієнтів щодо банківських та інших фінансових послуг: Постанова Національного банку України від 28.11.2019 № 141. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-19/sp:head
71. Про затвердження Положення про ліцензування банків: Постанова Національного банку України від 22.12.2018 № 149. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-18/sp:head
72. Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 14.08.2019 № 726. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/726-2019-%D0%BF/sp:head
73. Про затвердження форми Декларації про майновий стан боржника у справі про неплатоспроможність: Наказ Міністерства юстиції України від 21.08.2019 № 2627/5 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0964-19/sp:head
74. Щодо порядку державної реєстрації та діяльності товариств з обмеженою відповідальністю та товариств з додатковою відповідальністю у зв'язку з прийняттям Закону «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»: Лист Міністерства юстиції України від 07.06.2018 № 6623/8.4.3/32-18. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v6623323-18/sp:head
75. Про узагальнення практики вирішення адміністративними судами спорів, які виникають у зв'язку з відмовою органу державної реєстрації актів цивільного стану: Вищий адміністративний суд; Постанова від 29.09.2016 № 12. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012760-16/sp:head
76. Про судову практику в справах про зняття арешту з майна: Вищий спеціалізований суд; Постанова від 03.06.2016 № 5. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005740-16/sp:head

77. Угода про асоціацію між Україною з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована 16 вересня 2014 року
78. Договір про функціонування Європейського Союзу від 25 березня 1957 року (TFEU)
79. Принципи європейського контрактного права (Principles of European Contract Law, PECL, Принципи Ландо), розроблені Комісією з європейського контрактного права під керівництвом Оле Ландо (Lando Commission),1998, 2002;
80. Принципи європейського деліктного права (Principles of European Tort Law, PETL), розроблені Європейською групою з деліктного права (European Group on Tort Law, EGTL), 2005;
81. Принципи, дефініції і модельні правила європейського приватного права (Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference, DCFR), підготовлений Дослідницькою групою з європейського цивільного кодексу (Study Group on a European Civil Code) та Дослідницькою групою з приватного права ЄС (Research Group on EC Private Law, Acquis Group) за підтримки Європейської Комісії, 2009;
82. Принципи європейського страхового договірного права (Principles of European Insurance Contract Law, PEICL), розроблені Проєктною групою з перегляду європейського страхового договірного права (Project Group on a Restatement of European Insurance Contract Law), 2009.
83. Регламент ЄС 2024/1689 від 13 червня 2024 року
84. Регламент ЄС 2023/1114 від 31 травня 2023 року про ринки криптоактивів
85. Директива ЄС 2019/770 від 20 травня 2019 року про деякі аспекти, що стосуються договорів про постачання цифрового контенту та цифрових послуг
86. Регламент 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб щодо обробки персональних даних і про вільний рух таких даних – GDPR)
87. Рішення Суду справедливості ЄС (Четверта Палата) від 7 березня 2024 року, IAB Europe, C-604/22
88. Рішення Суду справедливості ЄС (Велика Палата) від 16 січня 2024 року, Österreichische Datenschutzbehörde, C-33/22
89. Рішення Суду справедливості ЄС (Велика Палата) від 30 квітня 2024 року, Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano, C-178/22
90. Рішення Суду Справедливості ЄС (Третя Палата) від 14 грудня 2023 року, VX and AT v. Gemeinde Ummendorf, C-456/22
91. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 29 квітня 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності.
92. Регламент ЄС 910/2014 від 23 липня 2014 року про електронну ідентифікацію та довірчі послуги для електронних транзакцій на внутрішньому ринку.
93. Конвенція про захист осіб у зв’язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28 січня 1981 року
94. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Wetjen and Others v. Germany, 22 березня 2018 року.
95. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Tamiz v. The United Kingdom, 19.09.2017.
96. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Garnaga v. Ukraine, 16.05.2013.
97. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Reklos and Davourlis v. Greece, 15 січня 2009 року.
98. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) S. and Marper v. The United Kingdom, 04 грудня 2008 року
99. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Vo v. France, 08 липня 2004 року; Rotaru v. Romania, 04 травня 2000 року.
100. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Stubbings and Others v. The United Kingdom, 22 жовтня 1996 року

101. Рішення Суду справедливості ЄС (Перша Палата) від 20 червня 2024 року, GEMA, C-135/23.
102. Рішення Загального Суду (Третя Палата, розширений склад) від 8 травня 2024 року, Puma v EUIPO – Fujian Daocheng Electronic Commerce, T-758/22

Базова (основна)

1. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-т. / за заг. ред. О. В. Дзери. Т. 1. К.: Юрінком Інтер, 2019. 752 с.
2. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України / В.Г. Ротань (відпов. ред.), А.Г. Ярема, В.В. Кривенко, В.Я. Карабань, О.Є. Сонін. 2-е вид. Х.: Фактор, 2020. Т.1. 800 с.
3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-т. / за заг. ред. О. В. Дзери. Т. 1. К.: Юрінком Інтер, 2019. 752 с.
4. Оновлення цивільного кодексу України: формування підходів. Колективна монографія / за ред. Є. О. Харитонова, А. С. Довгерт та ін. К.: Юркнига, 2021. 700 с.
5. Парасюк М.В., Парасюк В.М., Грабар Н.М. Цивільне право україни (загальна частина) (у схемах та таблицях): навч. посіб. Львів : Растр-7, 2020. 364 с.
6. Січевлюк В. А. Еволюція категорії «правова суб'єктність» (теоретико-прикладні засади): Монографія. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2020. 462 с.
7. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-те, перероб. Харків : Право, 2022. 220 с.
8. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. ЕКУС. 2021р. 448с.
9. Цивільне право України: підручник. 3-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред.проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. К.: Видавництво Ліра-К, 2022. 796с.
10. Кіріяк О.В., Пацурківський Ю.П., Гудима-Підвербецька М.М., Бурка А.В., Галкевич С.В. Цивільне право (загальна частина) Навчално-методичний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 298 с.

Іноземна література:

1. Claire-Michelle Smyth. Contract Law: a Comparison of Civil Law and Common Law Jurisdictions. *Business Expert Press*, 2018. 194 p.
2. John H. Merryman. The Civil Law Tradition: An Introduction to the Legal System of Europe and Latin America. *Stanford University Press*, 2019. 177p.
3. Leticia Marko. Contracts as a Tool for Getting-to-yes: a Civil Law Perspective. *Edizione Scientifico Italiano*, 2018. 152 p.
4. Marko Novakovic. Common Law and Civil Law Today – Convergence and Divergence. *Vernon Press*, 2019. 502 p.
5. Samuel Paterson. The Evolution of Causa in the Contractual Obligations of the Civil Law. *Creative Media Partners,* 2018. 28 p.
6. State of Democracy, Human Rights and the Rule of Law 2018: Role of Institutions. *Council of Europe*, 2018. 108 p.
7. Yaëll Emerich Conceptualising Property Law: Integrating Common Law and Civil Law Traditions. *Edward Elgar Publishing*, 2018. 352 p.

Додаткова

Право України:

1. Барабаш Ольга. Соматичні права в системі прав людини: право власності на своє тіло. Право України 2022. №2. С. 108-121.
2. Глотов С. Право автора v. право власника в контексті права доступу. Право України 2023. №2. С.144-160.

3. Добрянський Святослав, Кокір Ярина. Репродуктивні права людини в Європейському Союзі: можливості удосконалення юридичного гарантування. Право України 2023. №6. С.69-84.
4. Дроботова Т., Карпенко Л., Романів М. Право України. 2020. № 6. С. 171-186.
5. Іванов Павло. Цивільно-правовий захист фірмових кольорів: порівняльний аспект. Право України 2022. №12. С.134-145.
6. Кисіль Владислав, Крат Василь, Мица Юрій, Спасибо-Фатєєва Інна. Правова природа частки у спільній власності. Право України 2022. №8. С.140-156.
7. Мірошніченко А. Земельна ділянка як об'єкт права: абстракція чи реальність. *Право України* 2020. № 6. С. 91-105.
8. Ромовська Л. Правомочність із надання оцінки відповідності істотній зміні обставин, яку сторони не могли передбачити при укладанні договору (контракту), та її правовим наслідкам. *Право України*. 2024.№2. С.125-135
9. Андрощук Г. О. Формування та розвиток правового інституту фірмового найменування. *Часопис Київського університету права.* 2024. № 1. С. 98-104.
10. Козар Ю. Ю., Савельєв О. Р. Роль об'єктів цивільних прав в сучасному правовому дискурсі. *Часопис Київського університету права.* 2024. № 1. С. 81-86.

Судова практика:

1. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Абрамова проти України» (Заява № 41988/08) від 18.12.2018. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c99/sp:head
2. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Фонд «Батьківська турбота» проти України» (Заява № 5876/15) від 09.10.2018. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d03/sp:head
3. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Брайловська проти України» (Заява № 14031/09) від 06.06.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d93/sp:head
4. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Віра Довженко проти України» (Заява № 26646/07) від 15.01.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d52/sp:head
5. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Графов проти України» (Заява № 4809/10) від 18.12.2018 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e18/sp:head
6. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Журавльова проти України» (Заява № 45526/08) від 31.01.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d06/sp:head
7. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Кравченко проти України» (Заява № 46673/06) від 30.06.2016. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d47/sp:head
8. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «М.Т. проти України» (Заява № 950/17) від 19.03.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d46/sp:head
9. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Редакція газети «Гривна» проти України» (Заява № 41214/08 та № 49440/08) від 16.04.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d97/sp:head
10. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ТОВ «Світ розваг» та інші проти України» (Заява № 13290/11 та 2 інші заяви) від 27.06.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e05/sp:head

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. http://www.rada.gov.ua/
2. http://www.nbuv.gov.ua/
3. http://www.nplu.org/
4. http://zakon.at.ua/
5. http://law.biz.ua/books/0023/0204.htm

6. http://documents.un.org/
7. http://www.ccu.gov.ua/uk/index
8. http://www.ccu.gov.ua/uk/index
9. http://www.reyestr.court.gov.ua/
10. http://www.kmu.gov.ua/
11. http://www.minjust.gov.ua/9329
12. http://www.drsu.gov.ua/
13. https://eur-lex.europa.eu/
14. https://curia.europa.eu/

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvnidokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetuimeni-yuriia-fedkovycha/

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhenniapro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomunatsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/politykavykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomuuniversyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;

- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.